

Debreceni Ítéltábla

Gf.III.30.193/2025/13.

A Debreceni Ítéltábla a dr.....I, dr. ... és dr. kamarai jogtanácsosok (Magyar Államkincstár, cím) által képviselt Magyar Állam (cím) felperesnek – a ... Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: ... ügyvéd) által képviselt Alperes4 (cím, tartózkodási helye: cím) IV. r. és a ... Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: ... ügyvéd) által képviselt Alperes5 (cím, tartózkodási helye: cím) V. r. alperes ellen kártérítés megfizetése iránti perben a Debreceni Törvényszék 2025. április 28. napján kelt 10.G.40.069/2024/43. számú ítélete ellen a felperes 46. sorszámú fellebbezése és az V. r. alperes Gf.III.30.193/2025/7. számú csatlakozó fellebbezése alapján az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla részben megváltoztatja az elsőfokú bíróság ítéletét, mellőzi az indokolása [54], [55] és [56] bekezdéseit, illetve azt módosítja a jelen határozat indokolásában foglaltak szerint.

Egyebekben helybenhagyja az elsőfokú bíróság ítéletét.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a IV. r. alperesnek 5 080 000 (ötmillió-nyolcvanezer) Ft, az V. r. alperesnek pedig 894 000 (nyolcszázkilencvennégyezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] ... I. r. alperes 2013. december 20-án a Kft.1 nevében terjesztett elő támogatási kérelmet a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) ... Megyei Kirendeltségéhez az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az egyes jogcímek esetében technológiai berendezések korszerűsítése céljából történő beszerzéséhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 116/2013. (XII. 12.) VM rendelet alapján, technológiai berendezések korszerűsítése céljából történő beszerzés jogcímre.

Az MVH az élelmiszeripari – zöldség-gyümölcs – feldolgozóüzem létesítésére, az ehhez szükséges technológiai berendezések beszerzésére irányuló támogatási kérelemnek ... azonosítószám alatt, 2014. április 2-án meghozott határozatával helyt adva 195 461 500 Ft támogatást hagyott jóvá. A támogatási kérelem azonban fiktív volt, mivel az I. r. alperesnek már a kérelem benyújtásakor sem állt szándékában a pályázati célnak megfelelően új gépeket vásárolni.

A támogatás 75%-át az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap, míg 25%-át a magyar állami költségvetés finanszírozta, a tényleges kifizetése utófinanszírozásos rendszerben történt.

A IV. r. alperes 2014. június 2-án a Kft.1 nevében ... azonosítószámon 258 939 000 Ft nettó kiadás után 129 469 500 Ft támogatás iránt nyújtott be kifizetési kérelmet. Az MVH a 2014. augusztus 8-án kelt ... iratazonosító számú határozatával a kérelemnek helyt adott, és

elrendelte az igényelt támogatás kifizetését, amely 2014. augusztus 13-án érkezett meg a Kft.1 számlájára.

A IV. r. alperes a kifizetési kérelemhez az I. r. alperes által a Kft.2 nevében kiállított, 2014. május 30-i keltezésű, ...001/2014. sorszámú, bruttó 328 852 530 Ft összegű, gépértékesítésről szóló számlát szerepeltette.

A Kft.2 a számlában feltüntetett berendezéseket a ... II. r. alperes által kiállított, 2014. május 26-i keltezésű, FM/138/2014/HU sorszámú, 258 939 000 Ft összegű számla szerint a Cég1 s. r. o-tól vásárolta. Ezen számlát a Cég1 s. r. o. 2014. december 30-án az FM/189/2014/HU sorszámú, – 258 939 000 Ft összegű számlával sztorizta.

A Kft.2 2014. december 30-i dátummal a Kft.1 felé kibocsátott FE3SA0040356 sorszámú, – 328 852 530 Ft összegű számlával szintén sztorizta az ... 001/2014 sorszámú számláját. Ezt követően a Cég1 s. r. o. 2014. december 31-i dátummal 258 939 000 Ft összegben a gépeket leszámolta közvetlenül a Kft1-nek.

Ezen számlák fiktívek voltak: a Cég1 s. r. o. a számlákon feltüntetett típusú gépeket, berendezéseket nem gyártott, a gyártáshoz szükséges személyi – tárgyi feltételekkel nem rendelkezett, az eredeti gyártóktól arra engedélye, illetve a forgalmazásukra felhatalmazása nem volt, és nem is vásárolt tőlük ilyen gépeket, továbbá az MVH egységes mezőgazdasági ügyfél-nyilvántartási rendszerében és gépkatalógusában sem szerepelt regisztrált gyártóként, illetve forgalmazóként.

A valóságban az I. r. alperes használt gépeket szerzett meg, amelyeket felújított, és II. r. alperessel leszámoltatott. A felújítás során a gépek adattábláit eltávolították, és újakat helyeztek fel, melyeken valószínűleg a gépek gyártójaként a Cég1 s. r. o-t tüntették fel. Mindezek alapján a II. r. alperes által kiállított árajánlatok, gyártói nyilatkozatok, használati útmutatók, garancialevelek, gyártói nyilatkozatok valószínűleg voltak.

Szintén valószínűleg a gépek fuvarozásával kapcsolatos okmányok, CMR-ek, melyek szerint a gépeket a Kft.3 2014. május 28-31. között Város1-ből Város2-ra szállította az FRSZ1 és az FRSZ2 forgalmi rendszámú pótkocsi szerelvényrel, mivel ilyen fuvarozás ténylegesen nem történt, azonban a VIES adatok szerint a közösségi termékértékesítést, illetve beszerzést a magyar és a szlovák adózó is bejelentette.

Az MVH a Kft1-t az első kifizetési kérelmével kapcsolatban 2014. július 2-án hiánypótlásra szólította fel, mert a gépek egyedi azonosítószámait nem tüntették fel. A IV. r. alperes a hiánypótlási felhívásra 2014. július 8-án benyújtott tételrészletező betétlapon – alvázszámként és leltári számként – közölte a gépek új adattábláin szereplő adatokat, valamint nyilatkozott arról, hogy a gépeknek gyári számuk, motorszámuk, gépszámuk és más azonosító számuk nincs.

Az I. r., a II. r. és a IV. r. alperesek ezzel azt a látszatot keltették, hogy a gépek újak, és azokat a Cég1 s. r. o. gyártotta, mellyel a támogatót megtévesztették.

A IV. r. alperes az MVH által 2014. július 18-án megtartott helyszíni ellenőrzésen új gépekként a felújított, használt gépeket mutatta be a projekt keretében.

Ezzel az I. r. alperes és a IV. r. alperes, a II. r. alperes segítségével 129 469 500 Ft költségvetési támogatást jogosulatlanul vettek igénybe.

Az MVH számú, a Kft.1 kifizetési kérelmének helyt adó határozata alapján kifizetett 129 469 500 Ft támogatási összeg visszaköveteléséről határozat nem született, a későbbiekben a behajtása iránt nem intézkedtek.

A Kft1-vel szemben felszámolási eljárás kezdődött a Debreceni Törvényszéknél Fpk.481/2016. szám alatt. A felszámolás kezdő időpontja 2017. március 17. A felszámolás a

Kft.1 törlésével befejeződött, a céget 2019. december 4-i hatállyal törölték. A felszámolási eljárásban hitelezői igényként a kifizetett támogatási összeget nem jelentették be.

A Kft.4 2009. november 30-án támogatási kérelmet nyújtott be az MVH ... Megyei Kirendeltségéhez az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 47/3008. (IV. 17.) FVM rendelet alapján, mezőgazdasági termékek értéknövelése jogcímre ... azonosítószámon, natúr gyümölcsle-előállító üzem és göngyöleg tároló épület kialakítása, a szükséges technológiai berendezések beszerzése céljából.

Az MVH az ... azonosítószámú, 2010. május 11-én kelt határozatával a támogatási kérelemnek helyt adva 432 672 000 Ft támogatást hagyott jóvá. Az utófinanszírozásos rendszerben nyújtott támogatás 75%-át az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap, míg 25%-át a Magyar Állam költségvetése finanszírozta.

A Kft.4 nevében III. r. alperes 2012. május 31-én ... azonosítószámon kifizetési kérelmet nyújtott be 247 851 500 Ft támogatás iránt. Az MVH 2012. december 11-én ... azonosítószámú döntésével a kérelemnek helyt adva 493 663 000 Ft elszámolható kiadásra 246 831 500 Ft támogatás kifizetését rendelte el, amely 2012. december 15-én érkezett meg a Kft.4 bankszámlájára.

A III. r. alperes a kifizetési kérelemhez mellékelte az V. r. alperes által a Kft.5 nevében kibocsátott három számlát, összesen bruttó 22 805 390 Ft-ról.

A Kft.5 azonban ténylegesen nem végzett semmilyen tanácsadási tevékenységet a Kft4.-nek, ezen számlák is fiktívek voltak, mellyel az V. r. alperes is tisztában volt.

A III. r. alperes a Kft4. nevében 2012. december 21-én ... azonosítószám alatt kifizetési kérelmet terjesztett elő 104 112 000 Ft támogatási összeg iránt, melynek az MVH a 2013. április 30-án kelt ... számú határozatával részben helyt adott, és 104 105 941 Ft kifizetéséről rendelkezett, amely 2013. május 9-én érkezett meg a Kft.4 bankszámlájára.

A Kft.4 nevében így összesen 316 183 500 Ft támogatást vettek jogosulatlanul igénybe, melyhez az V. r. alperes 8 978 500 Ft erejéig nyújtott segítséget.

Az MVH a 2015. március 11-én kelt ... számú határozatával megállapította, hogy a ... azonosítószámú kifizetési határozat alapján kifizetett 246 831 500 Ft-ot a Kft4. jogosulatlanul vette igénybe, mely összeget a fizetési számlán történő jóváírás napjától a határozat keltéig számított, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres mértékének megfelelő 36 875 275 Ft kamattal növelten kell visszafizetnie, továbbá a ... azonosítószámú kifizetési határozat alapján kifizetett 104 105 941 Ft-ot a Kft4. jogosulatlanul vett igénybe, mely összeget a fizetési számlán történő jóváírás napjától a határozat keltéig számított, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres mértékének megfelelő 11 047 781 Ft kamattal növelten kell visszafizetnie. Kötelezte a Kft4.-t, hogy az így megállapított, összesen 398 860 497 Ft-ot a határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül fizesse meg a MVH Magyar Államkincstárnál vezetett számlájára.

A fellebbezés folytán eljáró Miniszterelnökség a 2015. november 9-én kelt iktatószámú határozatával helybenhagyta az elsőfokú hatóság ... azonosítószámú határozatát. A ... Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2016. augusztus 29-én a számú végzésével a Kft4.-nek a jogerős döntéssel szembeni keresetlevélét idézés kibocsátása nélkül elutasította. Ezt követően a Kft4-vel szemben a behajtás iránt nem intézkedtek. A Kft4-vel szembeni felszámolási eljárás a Debreceni Törvényszéknél Fpk.261/2018. szám alatt kezdődött. A felszámolás kezdő időpontja 2018. szeptember 5. A Kft4.-t 2019. december 19. napi hatállyal törölték. A felszámolási eljárásban hitelezői igényként nem jelentették be a visszakövetelt összeget.

Az alperesekkel szemben büntetőeljárás indult. A felperes a nyomozás során, 2018. július 4-én polgári jogi igényt terjesztett elő 243 555 524 Ft és 104 105 941 Ft összegben. A ... Törvényszék előtt a ... szám alatt folyt büntetőeljárás során a felperes 2020. szeptember 30-án polgári jogi igényt terjesztett elő valamennyi terhelttel mint egyetemleges kötelezettekkel szemben 765 831 304 Ft erejéig.

A ... Törvényszék az ... számú ítéletével kimondta a IV. r. alperes bűnösségét társtettesként elkövetett költségvetési csalás bűntettében, valamint társtettesként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében, kimondta továbbá az V. r. alperes bűnösségét bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében. A felperes polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította. Az ítélet az V. r. alperessel szemben ...-én jogerőre emelkedett. A ... Ítéltábla a IV. r. alperest érintően a ...-én kelt számú ítéletével helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét.

[2] A felperes a 2023. december 22-én előterjesztett keresetében 671 292 500 Ft és annak 2015. március 12-től járó kamata egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket.

Az elsőfokú bíróság 10.G.40.069/2024/11. szám alatt bírósági meghagyást bocsátott ki az I. r., a II. r. és a III. r. alperesekkel szemben.

A felperes a pontosított keresetében 129 469 500 Ft és annak 2015. március 12-től járó kamata megfizetésére kérte kötelezni a IV. r. alperest azzal, hogy ezen összeg megfizetésére egyetemlegesen köteles az I. r. és a II. r. alperesekkel. A keresetének jogi alapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:518., 6:519., 6:520. §-át, 522. § (1) bekezdését, 522. § (2) bekezdésének a) pontját, 524. § (1), 527. § (1) bekezdését és 532. §-át jelölte meg.

Az V. r. alperest 8 978 500 Ft és annak 2015. március 12-től járó kamata megtérítésére kéri kötelezni azzal, hogy ez a fizetési kötelezettség egyetemleges az I. r. és a III. r. alperesekkel. A keresetének jogi alapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 339. § (1) bekezdését, 344. §-át, 355. § (1), (2) és (4) bekezdését, valamint 360. § (1) és (4) bekezdését jelölte meg.

Előadta, hogy a bíróság megállapította a IV. és V. r. alperes büntetőjogi felelősségét, az elkövetett bűncselekményekkel pedig a keresetben megjelölt összegben okoztak kárt a felperesnek.

[3] A IV. r. és V. r. alperesek kérték a kereset elutasítását.

A IV. r. alperes előadta, hogy a vele szembeni igény szintén az rPtk. alapján érvényesíthető a 2013. évi CLXXVII. törvény 54. §-a alapján, mivel a károsodásra vezető cselekményt 2014. március 15-e előtt követték el. Ezen túlmenően a jogi személy felelősségével nem élt vissza, magatartása nem volt felróható [Ptk. 6:519. §, 1:4. § (1) bekezdés], mivel nem volt ráhatása a károkozó cselekményekre, továbbá az előreláthatóság hiánya is fennáll (Ptk. 6:521. §), mert nem láthatta előre, hogy cselekményéből kár következik be a felperesnél. Elévülési kifogást támasztott, álláspontja szerint a felperes követelése 2014. július 23-án vált esedékessé, így az irányadó ötéves elévülési idő eltelt az igényérvényesítés előtt. Hivatkozott továbbá arra, hogy a bíróság öt előzetes mentesítésben részesítette, ami a Btk. 98. § (1) bekezdése alapján az elítéléshez fűződő hátrányos következmények alóli mentesülést jelent.

Az V. r. alperes a kereset elévülésére hivatkozott. Kifejtette, hogy a károsodás 2013. május 9-én következett be a terhére megállapított bűncselekményhez kapcsolódóan, így az ebből eredő igény 2018. május 9-én elévült. Azt elismerte, hogy a polgári jogi igény előterjesztése az elévülést megszakító körülményként értékelhető, azonban álláspontja szerint a felperes nem a

büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 558. § (3) bekezdés a) pontja szerint járt el, mivel a polgári jogi igény érvényesítésének egyéb törvényes útra történő utasítását követően egy hónapon belül az igényét nem érvényesítette, ezért úgy kell tekinteni, mintha a polgári jogi igényt nem is terjesztette volna elő. A keresetlevelet pedig az elévülési időn túl nyújtotta be.

[4] A felperes kifejtette, hogy a IV. r. alperes esetében a Ptk. 6:533. § (1) bekezdése alapján 10 éves elévülési idő az irányadó, a keresetlevelet pedig ennél korábban benyújtotta.

Az V. r. alperessel szemben arra hivatkozott, hogy a büntetőeljárás megszakította az elévülést, a polgári jogi igényét pedig 2018-ban és 2020-ban is érvényesítette. Ettől eltérő értelmezés mellett pedig álláspontja szerint nyugodott az elévülés a büntetőeljárás jogerős befejezéséig, mivel annak az eredményének az ismerete nélkül nem volt abban a helyzetben, hogy a követelését megalapozottan érvényesítse.

[5] A IV. r. alperes vitatta, hogy a polgári jogi igény előterjesztésének az elévülést megszakító hatása lett volna, mivel a felperes azokban nem jelölte meg azt, hogy kikkel szemben, pontosan milyen összegben érvényesíti az igényét.

Az V. r. alperes arra hivatkozott, hogy a büntetőeljárásnak az elévülés nyugvására vezető hatása nem volt, mivel a felperes az igényérvényesítéshez szükséges adatokkal már korábban is rendelkezett.

A IV. és V. r. alperesek ezen túlmenően előadták, hogy a támogatási összeg 75%-át az Európai Unió költségvetése biztosította, ezért ebben a részben a felperes károsodása nem állapítható meg.

[6] Ehhez kapcsolódóan a felperes a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Támtv.) 64/A. § (1) és (2) bekezdéseire hivatkozott, amelyek – álláspontja szerint – megalapozzák az igényérvényesítését a teljes támogatási összegre. Ennek az alátámasztásaként hivatkozott a Pécsi Ítéltábla Pf.20.010/2023/26. számú ítéletére.

[7] Az elsőfokú bíróság elutasította a felperes keresetét a IV. és V. r. alperesekkel szemben. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a IV. r. alperesnek 4 438 263 Ft és az V. r. alperesnek 2 540 000 Ft perköltséget.

[8] Az elsőfokú bíróság megalapozatlannak ítélte a IV. r. és V. r. alperesekkel szembeni keresetet.

A IV. r. és V. r. alperesek terhére megállapított bűncselekményeknek a jogvita eldöntése szempontjából jelentőséggel bíró körülményeit, a felperesi igényérvényesítések adatait a rendelkezésre álló okiratok alapján állapította meg.

Rögzítette, hogy – a IV. r. alperes érvelésétől eltérően – a vele szembeni igény jogalapját a Ptk. jelenti. A 2013. CLXXVII. törvény 54. §-a folyamatosan tanúsított károkozó magatartásra vonatkozik, ami többször kifejtett hasonló jellegű cselekményeket feltételez. Az adott esetben egy károkozó cselekményt valósítottak meg, bár ez több részmozzanatból, időben elhúzódva történt, a kár azonban a jogosulatlanul igénybe vett támogatási összeg formájában, már a Ptk. hatálya alatt jelentkezett.

Vizsgálta, hogy IV. és V. r. alperesekkel szembeni igény elévült-e.

A IV. r. alperes által elkövetett bűncselekmény esetében 2014. augusztus 13-án utalták ki a támogatási összeget. A kár ekkor következett be, a felperesi igény elévülése ekkor kezdődött. A IV. r. alperes terhére megállapított bűncselekmény büntetési tételkerete 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztés, ezt a IV. r. alperes nem vitatta. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) büntethetőség elévülésére vonatkozó 26. § (1) bekezdése, 27. § a) pontja alapján pedig a IV. r. alperes esetében így 10 éves (büntethetőségi) elévülési idő az irányadó, amely a keresetlevél előterjesztéséig nem telt el. Így tehát a Ptk. 6:533. § (1) bekezdése alapján a kártérítési igény sem évült el a IV. r. alperest érintően, függetlenül attól, hogy a büntetőeljárás során polgári jogi igényt terjesztettek-e elő.

Az V. r. alperes helytállóan hivatkozott a Be. 558. § (3) bekezdés a) pontjára, a büntetőeljárás során előterjesztett polgári jogi igény joghatásainak a fenntartásához az lett volna szükséges, hogy a felperes az V. r. alperessel szemben keresetlevelet terjesszen elő legkésőbb 2023. november 9-ig. Az elévülés bekövetkezésének a megítélése során ezért a polgári jogi igény előterjesztésének nincs jelentősége.

Az V. r. alperes azonban figyelmen kívül hagyta a Btk. 28. § (1) bekezdését, amely szerint a büntethetőség elévülését félbeszakítja az elkövető ellen a bűncselekmény miatt foganatosított büntetőeljárás cselekmény, a félbeszakítás napján az elévülés határideje ismét elkezdődik (BH2009. 366.).

Az V. r. alperes esetében a büntethetőség elévülése a büntetőeljárás jogerős befejezéséig nem következett be, ellenkező esetben az elítélésére sem lett volna lehetőség, így viszont 2023. október 9-től kezdődött meg a büntethetőség elévülése, ami azt jelenti, hogy az V. r. alperes esetében is az rPtk. 360. § (4) bekezdése szerinti elévülési időn belül történt az igényérvényesítés.

A felperes maga utalt a Támtv. 62. (1) bekezdésére, ezt követően a IV. r. és V. r. alperesek hivatkoztak arra, hogy igényérvényesítés a támogatási összegeket igénybe vett cégekkel szemben nem történt.

A Támtv. 62. § (1) bekezdés d) pontja rendelkezik arról, hogy költségvetési csalással összefüggő tartozáshoz kapcsolódóan az elkövetővel szemben milyen feltétellel érvényesíthető igény. A jogszabály azt fogalmazza meg, hogy erre akkor van lehetőség, ha az ügyfél – aki a támogatást igénybe vette – az esedékes tartozását nem fizette meg, és azt tőle nem lehet behajtani.

A Kft.4 esetében a jogosulatlanul igénybe vett támogatási összeget visszakövetelték, behajtási intézkedés azonban nem történt. A Kft1-vel szemben pedig még a támogatási összeg visszaköveteléséről sem született határozat, a behajtás iránt pedig nem intézkedtek.

Mindez azt eredményezi, hogy a költségvetési csalás elkövetőjével szembeni igényérvényesítés eljárási előfeltétele nem teljesült, így kártérítési igény nem érvényesíthető, ahogy erre a felperes által hivatkozott, a Pécsi Ítéltábla Pf.20.010/2023/26. számú ítélete is rámutat.

Az elsőfokú bíróság értékelte és elvetette IV. r. és V. r. alperes ellenkérelmében előadott további érveket is, és a pernyertességhez igazodóan rendelkezett az elsőfokú perköltségről.

[9] A felperes a fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását, a IV. és V. r alperesek kereset szerinti marasztalását, és perköltség viselésére kötelezésüket.

Az ítélet indokolásának az [58] – [60] pontjait, azaz a Támtv. 62. §-ával kapcsolatos érvelést támadta, mert álláspontja szerint az megalapozatlan jogszabályértelmezésen alapul.

Szerinte az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és jogi következtetései is helyesek az ítélet [49] – [57] pontjáig. Az ítélet [58] – [60] pontjaiban foglalt indokolás azonban sérti a Támtv. 62. § (1) és (3) bekezdését.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által az ítélet indokolásában hivatkozott, a Pécsi Ítéltábla Pf.20.010/2023/26. számú ítélete a követelés érvényesíthetősége tekintetében helytelen.

Egyrészt: A Támtv. 62. § (1) bekezdésben foglalt határozat hiánya alatt szükségszerűen nem csak a c)-e) pontokban hozott határozatokat, hanem az alap, a tényleges ügyféllel szembeni visszakövetelő határozatot is érteni kell. Azaz, a büntetőjogi felelősség (amelyet magánszemélyekkel szemben állapítottak meg) alapozza meg a Támtv. 62. § (3) bekezdésben foglaltak érvényesítését, nem születhet előtte külön visszakövetelő határozat, hiszen az prejudikációt eredményezhetne.

Másrészt: az ítéltábla ítélete a jelen üggyel nem teljesen analóg. A hivatkozott ítéletben szereplő „fiatal gazda intézkedés” minden esetben kizárólag magánszemélyek számára állt nyitva.

A jelen támogatásokat azonban két cég vette igénybe, a büntetőjogi felelősség a vezető tisztségviselőik, a tulajdonos magánszemélyek felelősségében testesülhet meg, nem véletlenül őket ítélték el. Tehát az elkövető nem a cég, ugyanakkor a támogatási jogviszonyban a cégek az ügyfelek. Ezek a cégek a jogerős büntetőítélet előtt megszűntek. Önmagában az, hogy a Kincstár a büntetőeljárás során polgári jogi igényt próbált érvényesíteni (2020-ban), bizonyítja, hogy élni kívánt a rendelkezésére álló jogi lehetőséggel. Más úton, a büntetőjogi tényállásra alapozva követelést nem érvényesíthetett volna (az ügyfelekkel szemben), mert egyrészt a cégek megszűntek már akkor is, másrészt jogerős büntetőítélet még nem született, a konkrét felelősség nem állt be. A büntetőjogi ítélet hiánya akadályozta a büntetőítéletben az elkövetők terhére rótt cselekmények tényleges elkövetési magatartására alapozott közigazgatási döntéshozatalt.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévedett a Támtv. 62. § (1) bekezdés d) pontjának az értelmezése vonatkozásában. A Támtv. 62. § (3) bekezdése egyértelműen lehetőséget ad az igényérvényesítésre az alperesekkel szemben.

[10] A IV. r. alperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását, és a felperes másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezését.

Álláspontja szerint a Támtv. 62. § (1) bekezdése világosan és egyértelműen fogalmaz, mert kimondja, hogy ha az ügyfél nem fizette meg az esedékes tartozását és azt tőle nem lehet behajtani, akkor lehet a követelést peres vagy nemperes eljárásban érvényesíteni. Ezen cselekmények megvalósítása az előfeltétele annak, hogy a felperes polgári peres vagy nemperes eljárásban igényt érvényesítsen. Ez nem valósult meg, ezért a fellebbezett ítélet [58] - [60] bekezdésében írt jogi indokolás helyes. A Pécsi Ítéltábla jogértelmezése is helyes volt ugyanezen okból. A törvény felépítése logikus is, hiszen, ha a támogatás összegét az ügyfélnek fizetik ki, akkor először tőle kell azt visszakövetelni. Ennek az igazolt sikertelensége esetén lehet más személyektől azt visszakövetelni.

Az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott a Pécsi Ítéltábla Pf.20.010/2023/26/II. ítéletére. A törvény nem tesz különbséget a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb mezőgazdasági állami támogatásban részesülő természetes, vagy jogi személyek között. A Támtv. mindegyikre egyaránt, különbségtétel nélkül vonatkozik, a hatálya ugyanúgy kiterjed minden személyre.

Az MVH-nak – a büntetőeljárás eredményétől függetlenül – minden ismerete, eszköze adott volt ahhoz, hogy a szabálytalanságokat megállapítsa, és a tartozást visszakövetelje, az ügyféllel szemben a behajtási intézkedéseket megtegye. A kiutalt támogatási összeg természetesen ismert volt mindkét cég vonatkozásában. A Kft1. a támogatási összeg kiutalását követően még több mint 5 évig létezett, elérhető, szankcionálható volt, a tartozás behajtására megvolt a törvényes lehetőség. Az MVH a rendelkezésére álló eszközökkel mégsem élt, és ezen mulasztásáért senki más nem felelős. Ezen lépések megtételéhez nem kellett volna megvárni a büntetőeljárás végét. A várakozás csak rontott az MVH helyzetén, mert időközben (2019. év végén) a Kft1. és a Kft4. is felszámolási eljárás útján, jogutód nélkül megszűntek.

Ezt a felperesnek is tudni kell, és erre (a mulasztásra) sokáig semmilyen indokot nem adott, egészen az elsőfokú bíróság által 2025. április 28-án tartott tárgyalásig. Ekkor adta elő, hogy a bűncselekmény körülményeinek a feltárása meghaladta a lehetőségeit. Nem kellett volna azonban feltárnia a bűncselekmény körülményeit, hanem a saját eszközeivel kellett volna a nyilvánvaló szabálytalanságok (pl.: a helyszíni ellenőrzés megakadályozása, hatéves üzemeltetési kötelezettség megszegése) alapján a szükséges intézkedéseket megtenni. Mivel ezeket az intézkedéseket önhibájából elmulasztotta, saját magát zárta el attól, hogy a jogait érvényesíteni tudja.

Részletes tényelőadást tett a támogatások felhasználásának az ellenőrzésével és visszakövetelésével, illetve ennek az elmulasztásával összefüggésben.

[11] Az V. r. alperes az elsőfokú bíróság ítélete indokolása elleni csatlakozó fellebbezésében kérte a fellebbezett ítélet [54], [55], [56] bekezdéseiben foglalt megállapítások mellőzését, és annak a megállapítását, hogy a felperes követelése vele szemben elévült.

Előadta, hogy a polgári jogi igény elévülésének megszakadását eredményező cselekmények felsorolását az rPtk. 327. § (1) bekezdése tartalmazza. Ez a felsorolás – egyéb jogszabályi rendelkezésre való utalás hiányában – taxatív, ezért a bűncselekménnyel okozott kár megtérítésére irányuló igény elévülésének a megítélésére a Btk. 28. §-ának a büntethetőség elévülésének a félbeszakadására vonatkozó rendelkezései nem alkalmazhatóak. Ezt támasztja alá a Kúria Pfv.IV.20.968/2014/6. számú (BH2015. 65.) döntése.

Jogszabálysértő ezért az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a foganatosított büntetőeljárási cselekmény, amely a büntetőeljárásban a büntethetőség elévülését félbeszakította, kizárja a polgári jogi igény elévülését annak a következtében, hogy egyúttal megszakította a polgári jogi igény elévülését is.

[12] Az V. r. alperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet csatlakozó fellebbezésével nem érintett, illetve a felperes fellebbezésében érintett rendelkező részének és indokolásának a helybenhagyását.

Előadta, hogy a Támtv. 62. § (1) bekezdése értelmében az ügyfél köteles az esedékes tartozását megfizetni, és őt követő sorban, az ott meghatározott feltételek fennállása esetén van helye a tartozás megfizetésére kötelező határozat meghozatalára a költségvetési csalás bűncselekményének az elkövetőjével szemben az azzal összefüggő tartozás tekintetében. Ez a feltétel pedig az, hogy az ügyfél az esedékes tartozását nem fizette meg, valamint további konjunktív feltétel, hogy azt tőle nem lehet behajtani. Az iratokból megállapítóan semmilyen behajtási intézkedés nem történt az ügyféllel, mint támogatottal szemben. Ezt a felperes az eljárás során nem vitatta. Ennek a hiányában pedig vele szemben tartozás megfizetésére kötelező határozat sem volt hozható, továbbá a Támtv. 62. § (3) bekezdésében szabályozott peres (nemperes) eljárás sem lett volna indítható. A Támtv. 62. § (3) bekezdésében foglalt az

a rendelkezés, hogy a tartozás megfizetésére kötelező határozat hiánya nem zárja ki a követelés peres vagy nemperes eljárásban történő érvényesítését, nem érinti azon feltétel teljesülésének a megkövetelését, hogy a követelés peres, nemperes úton történő érvényesítésére a költségvetési csalás elkövetőjével szemben csak akkor van lehetőség, amennyiben az ügyféllel szembeni követelés behajtása eredménytelen.

A Pécsi Ítéltábla Pf.20.010/2023/26. számú határozatának elvi tartalma is ezt támasztja alá azon megállapításával, mely szerint „a támogató szerv az ügyféltől behajtatlan követelését érvényesítheti polgári perben az ügyfélnek nem minősülő bűnelkövetővel szemben”.

Kérte a felperes perköltségben történő marasztalását.

[13] A felperes a csatlakozó fellebbezésre előterjesztett ellenkérelmében kérte az azzal támadott indokolás helybenhagyását.

Idézte a BH2009. 366. számú eseti döntés elvi tartalmát, amely szerint: A bűncselekménnyel okozott kár megtérítése iránti igény elévülése nem következik be addig, amíg a károkozó bűncselekmény miatti büntethetőség el nem évül; ezért, ha a büntetőeljárás cselekmények a büntethetőség elévülését félbeszakítják, ezzel a polgári jogi igény elévülési ideje is meghosszabbodik [1959. évi IV. törvény 324. §, 360. § (4) bekezdés; 1978. évi IV. törvény 33-35. §]. Felhívta e döntés részletes indokolását is, és arra hivatkozott, hogy a büntetőítéletben történő egyéb törvényes útra utasítás olyan sajátos jogi helyzetet eredményez, amely nem felróható a polgári jogi igényt előterjesztő felperesnek, akinek egészen az ítélethozatalig nem is lehetett tudomása arról, hogy a polgári jogi igényét érdemben nem bírálják el a büntetőeljárásban. Amely körülmény ezáltal (a hivatkozott eseti döntésben foglalt elvi tartalom szerint) egyben az „elévülés nyugvását” eredményezheti a polgári jogi igény előterjesztőjének az oldalán. A jelen esetben mindez akként értelmezhető, hogy az eseti döntésben is hivatkozott, az elévülés nyugvását követő egyéves határidőn belül kezdeményezte a polgári pert. Ezáltal, hogy az V. r. alperessel szembeni, bűnösséget megállapító ítélet 2023. október 9-én emelkedett jogerőre, a pert 2023. december 22-én indította, így az állapítható meg, hogy az igénye az V. r. alperessel szemben nem évült el.

[14] A felperes a IV. és V. r. alperes fellebbezési ellenkérelmére tett észrevételében a fellebbezését ismételte meg, és előadta, hogy a támogatott és felszámolás alá került gazdálkodó szervezetek törléséről rendelkező cégbírószági végzések – mint közokiratok – a „fizetéseképtelenséget”, valamint a „behajthatatlanságot” támasztják alá, amelyről az ítéltáblának hivatalos tudomása van. Mindezek alátámasztják a IV. r. és V. r. alperes álláspontjának a megalapozatlanságát, és indokolják a fellebbezett ítélet érdemi megváltoztatását is.

[15] A fellebbezés megalapozatlan, a csatlakozó fellebbezés megalapozott.

[16] Az ítéltábla a fellebbezett ítélet felülbírálata során a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 370. § (1) bekezdése alapján nem lépte át a fellebbezési, csatlakozó fellebbezési kérelem és az ellenkérelmek korlátait, ugyanis nem észlelt erre okot adó eljárási szabálysértést vagy téves anyagi pervezetést [Pp. 370. § (2) és (3) bekezdései].

[17] Az ítéltábla elsődlegesen az V. r. alperessel szembeni követelés elévülését vizsgálta.

Sem a felperes a fellebbezésében, sem az V. r. alperes a csatlakozó fellebbezésében nem vitatta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, így a másodfokú eljárásban is irányadó volt az, hogy az V. r. alperes vonatkozásában a kár a támogatási összegnek a Kft4.-nek történt kiutalása napján, vagyis 2013. május 9-én következett be. Miután a rPtk. 360. § (1) bekezdése alapján a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes, a felperes ettől az időponttól kezdődően érvényesíthette a kárigényét.

Az elsőfokú bíróság a BH2009. 366. számú eseti döntésre is utalva következtetett úgy, hogy a felperesnek az V. r. alperessel szembeni igénye nem évült el. Az V. r. alperes a csatlakozó fellebbezésében a BH2015. 65. számú eseti döntésre is hivatkozott az elévülés kérdésében kifejtett álláspontja alátámasztása érdekében. Az ítéltábla az utóbbiban kifejtett jogértelmezéssel értett egyet.

Az V. r. alperes terhére megállapított bűncselekmény büntetési tételkeretére tekintettel a bűncselekménnyel okozott kár megtérítése iránti igény a rPtk. 360. § (4) bekezdésének alkalmazásával 2018. május 9-én elévült. A felperes az V. r. alperessel szemben a bűncselekménnyel okozott kár megtérítése iránt azonban csak 2023. december 22-én – az elévülési időn túl – nyújtotta be a keresetlevelet, annak ellenére, hogy az elkövető személye és a kár összege mindvégig ismert volt a számára, és objektíve nem volt akadályoztatva abban, hogy követelését az elévülési időn belül érvényesítse.

A felek nem vitatták azt, hogy az elsőfokú bíróság a Be. 558. § (3) bekezdés a) pontjára tekintettel azt helytállóan állapította meg, hogy a felperes részéről a büntetőeljárás során elterjesztett polgári jogi igény joghatásainak a fenntartásához az lett volna szükséges, hogy keresetlevelet terjesszen elő az V. r. alperessel szemben az elévülési időn belül. Azt azonban helytelenül állapította meg – a Btk. 28. § (1) bekezdésének az alkalmazásával –, hogy a Btk. büntethetőség elévülésének megszakadására vonatkozó rendelkezései irányadóak a polgári jogi igényérvényesítés során is, erre tekintettel a büntetőeljárás cselekmények nemcsak a büntethetőség elévülését szakították félbe, hanem ezzel a polgári jogi igény elévülési ideje is meghosszabbodott.

Az rPtk. 327. § (1) bekezdése szerint a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás, a követelés bírósági úton való érvényesítése, továbbá megegyezéssel való módosítása - ideértve az egyezséget is -, végül a tartozásnak a kötelezett részéről való elismerése szakítja meg az elévülést. Az elévülés félbeszakadására okot adó cselekmények ezen felsorolása taxatív, ezért – egyéb jogszabályi rendelkezésre való utalás hiányában – a bűncselekménnyel okozott kár megtérítésére irányuló igény elévülésének a megítélésére a Btk.-nak a büntethetőség elévülésének megszakadására vonatkozó rendelkezései nem irányadóak. A Ptk. 360. § (4) bekezdése ugyanis a bűncselekménnyel okozott kár iránti igény elévülését nem a konkrét kárt okozó bűncselekményt elkövető személy büntethetőségének elévüléséhez, hanem általában a bűncselekmény elévüléséhez köti. Nincs ezért a polgári jogi igény elévülése megszakadása szempontjából annak jelentősége, hogy a konkrét elkövető büntethetőségének elévülése a büntetőeljárás cselekmények folytán megszakadt-e vagy sem [BH2015. 65.].

Erre tekintettel megállapítható, hogy a felperesnek az elévülési időn belül az V. r. alperessel szembeni követelését érintően nem volt olyan joghatást kiváltó cselekménye, amely a polgári jogi követelés elévülését a rPtk. 327. § (1) bekezdése alapján megszakította volna, így a vele szembeni kártérítési igénye a rPtk. 360. § (4) bekezdése alapján 2018. május 9-én elévült, kártérítési igényét az elévülési időn túl kívánta érvényesíteni. A felperes a fellebbezésében nem hivatkozott az elévülés nyugvására, kizárólag a csatlakozó fellebbezésre tett ellenkérelmében előadott érvelése érdemben nem volt vizsgálható.

[18] Az ítéltábla a felperes fellebbezési kérelmére tekintettel másodlagosan az igényérvényesítés eljárási előfeltételeit vizsgálta. Ezt – az V. r. alperessel szembeni felperesi igény elévülésére tekintettel – csupán a IV. r. alperessel szembeni igény tekintetében kellett vizsgálni.

A Támtv. 62. § (1) bekezdése szerint a költségvetési csalás elkövetőjével szemben kártérítési igény akkor érvényesíthető, ha az ügyfél az esedékes tartozását nem fizette meg, azt tőle nem lehet behajtani és a tartozás megfizetésére határozattal kötelezték.

Az IV. r. alperes által sem vitatott, hogy a Kft1. nem fizette vissza a jogosulatlanul igénybe vett támogatási összeget. Az igényérvényesítés szempontjából annak nem volt jelentősége, hogy a felperes a tartozás megfizetésére határozattal kötelezte-e a kft.-t, mivel annak a hiánya a Támtv. 62. § (3) bekezdése értelmében nem kizáró ok. A Támtv. 62. § (1) bekezdés második fordulata szerinti azon kitételnek van jelentősége, mely szerint az esedékes tartozást nem lehetett behajtani. A követelés behajthatatlansága – a felperes hivatkozásával ellentétben – nem azonosítható azzal, hogy a kft. felszámolás alá került. Az igényérvényesítés ezen feltételének a felperes akkor tett volna eleget, ha a kft.-vel szemben végrehajtási cselekményt foganatosított volna, illetve a felszámolási eljárás során a hitelezői igényét bejelentette volna. Ilyen intézkedéseket azonban nem tett, így az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a költségvetési csalás elkövetőjével szembeni igényérvényesítés egyik eljárási előfeltétele nem teljesült, így vele szemben a felperes kártérítési igényt nem érvényesíthetett.

[19] Az ítéltábla mindezekre tekintettel részben megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdés második fordulata alkalmazásával, mellőzte az indokolása [54], [55] és [56] bekezdéseit, illetve azt módosította a jelen határozat indokolásában foglaltak szerint, egyekben pedig helybenhagyta.

[20] Az eredménytelenül fellebbező felperes a jogi képviselője jogtanácsosi munkadíjából álló másodfokú perköltségét maga tartozik viselni.

Az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése szerint a felperest kötelezte a másodfokú eljárásban is pernyertes IV. r. és V. r. alperes másodfokú perköltségének a Pp. 344. § (1) bekezdése szerinti általános teljesítési határidőben történő megfizetésére. A IV. r. alperes perköltségét – mérséklési kérelem hiányára is figyelemmel – a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet (IM rendelet) 3. § (4) bekezdése, 6. és 7. §-a alapján a fellebbezés benyújtási időpontjára (2025. június 12.) tekintettel a jelen másodfokú eljárásban alkalmazandó IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján – a felszámítottal egyezően – 5 080 000 Ft-ban állapította meg.

Az V. r. alperesnek az előlegezett csatlakozó fellebbezési eljárás illetékből (5000 Ft) és az ügyvédi munkadíjból keletkezett, az IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján, mindösszesen 889 000 Ft-ban (700 000 Ft + Áfa) felszámított másodfokú perköltsége. A felszámításnak és a marasztalásnak nem volt akadálya az, hogy az V. r. alperes képviselője a felszámítás alapjául a 32/2003. (VII. 22.) IM rendeletet jelölje meg.

A felperesnek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés a) pontja szerinti illetékmentességére tekintettel illetékfizetési kötelezettségről nem kellett rendelkezni.

Debrecen, 2025. október 16.

Dr. Görög Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Riczu András s.k. bíró, Dr. Szűcs Lajos s.k. bíró